

peste reverendă să nu se pună. Tu ești preot. Te reclamă M(îșcară) L(egionară) ca ce? Ca agent sau ca duhovnic? Ca purtător de har, sau ca simplu membru? Ca agent altul poate fi mai destoinic. Harul ți s'a dat ca să te înalți! Cine s'a încadrat în mișcare ca preot, acela să rămână deasupra ca purtător de har. Când unul din preoții legionari mi-a scris: Cine m'a denunțat mai înainte, ca să mă răzbun? Am răspuns: Nu denunțul și răzbunarea, ci cumpătarea și răbdarea. Prima condiție după biruință este să-ți păstrezi cumpătul. Să ne alegem calea de mijloc: disciplina canonică. — Eu voi apăra Biserica lui Hristos și canoele ei împotriva oricui".

Vremurile de mari răsturnări și prefaceri sociale își au todeauna primejdiile lor. Cei cari trebuie să fie însă înțelepți între înțelepți sunt preoții. Drumul lor e negreșelnic, căci e drumul luminilor cerești. În fruntea lor nu e un muritor supus rătăcirii, și cu vederea restrânsă la un spațiu redus de timp și de loc, ci e însuși Dumnezeu întromenit. Trăind între oameni, deși ales de Dumnezeu dintre oameni tocmai pentru a sluji oamenilor în tendințele lor spre desăvârșirea spirituală, sluga lui Hristos pe El trebuie să-L reprezinte în tot ce zice și ce face în biserică și în afară de biserică. Nu lui i-se cade să se „fazeze" după măsurile lumii ei, sub înfrurirea lui supranaturalizată, lumea trebuie să fie deprinsă a desbrăca omul cel vechiu cu patimile lui, ca să îmbrace pe cel nou, întru Isus Hristos. Datorința lui este să ducă spiritul autentic, nefalsificat al Evangheliei, în toate straturile sociale. Plugari, meseriași, intelectuali; copii, bătrâni, bărbați, femei; în școală, în ateliere, în asociații caritative și culturale; în armată, pe câmp ori pe stradă, preotul e dascăl și pilduitor nu un leat cu număr în cutare organizație, gata să execute ordine pornite dela oameni călăuziți de omenești vederi, nu odată dictate de prea pământești patimi.

Se tot spune că trecutele regimuri au fost atee, francmasonice, bolșevice lăpădate de Hristos și de Biserică. Preoțimea a fost mereu stânjenită în împlinirea datorințelor sale sfinte, cât cu voia (unora), cât fără voia celor stânjeniți în apostolia la care-i obligă harul preoției. Acum însă e lume nouă. Lume

creștină. Lăsând la parte pe speculanții în sutană, cari nici când n'au căutat sincer și nici n'au umblat pe cărările Domnului, avem toată încrederea că actualul regim, departe de aștepta ca preoțimea să-și irosească energiile în acțiuni ce nu-s de competența ei, va ajuta-o să propovăduiească din răspuneri voința Domnului întreagă și curată, nu răstălmăcită, și să-și deie, neîmpedecată, toată silința să-L facă pe Hristos Domn și Stăpân al vieții neamului românesc. — Într'asta Biserică Română Unită e una cu Sf. Sinod al Bisericii Române Ortodoxe. Și nu ne îndoiim că și stăpânirea lumească de acum e de aceeași convingere.

Dumitru Neda

Sf. Sinod Ortodox Român, întrunindu-se în sesiune ordinară de toamnă, și-a deschis ședințele luni, în 2 Decembrie c. Mesagiul de deschidere l-a citit d. Traian Brăileanu, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor. I. P. S. Sa păr, Nicodem, Patriarhul, a rostit cuvântul de deschidere, stăruind asupra întâmplărilor mai noi din viața neamului.

Din partea guvernului a fost prezentat Sf. Sinod un memoriu, cuprinzând 30 postulate privitor la organizarea viitoare a Bisericii ortodoxe dela noi.

S'a luat la cunoștință, și s'a îngăduit și din partea Sf. Sinod, ca preoții să facă parte din consiliile anumitor asociații cooperatiste; s'a hotărât ca preoților refugiați să li-se dea în arendă, cu dreptul de preferință la prețuri egale, terenurile de prisos, care nici nu fac, de altfel, parte propriu zisă, din sesiile parohiale; s'a aprobat ca sf. slujbe, întrucât bisericile ar fi prăbușite, ori grav avariate, în urma cutremurului, să poată fi săvârșite în capele anume amenajate în acest scop; s'a declarat că botezul primit de Evrei nu slăbește întru nimic legile și rânduelile în vigoare pentru ocrotirea rasei. S'a decis apoi să se aducă la cunoștința credincioșilor un comunicat rezumativ al Sf. Sinod, în care se stăruie de toată lumea de bine — mireni și cler — să pună cu toții, mai presus de orice,

grija pentru salvarea Țării prin gândirea faptuire creștină, bine știind că „un neam nu are cu adevărat pe Hristos Domn al său e ca o corabie purtată pe valurile greutăților și nenorocilor, fie într'o parte, fie într'alta".

De-ale catehezei

— Manuale multe, ispravă puțină

Instrucția și educația religioasă a copiilor și adulților chiar, e, evident, biruința mâine a Bisericii. Pe terenul catehezei, ziasmul și stăruința continuă eroismul tului de azi și meritul inegalabil. Progresul școlar în executarea conștientioasă e un foarte vast și fecund. Captează întreaga terea de muncă a preotului celui mai și mai stăpân pe arta educației și în mântului.

Fie-mi îngăduit însă, să-mi expun veche și nouă constatare. În executarea se dă catehezei importanța ce o are. Avea atâtea observații de făcut și atât de trelăsări de regretat atât în școală și în mea, cât și a altor confrăți, cât de le-aș șira în cadru de obiectivă critică, ar fi recunoaștem înșine insuficiența atenției stăruinței.

„Cateheza" nu poate însemna decât aglomerarea de vaste și abstracte cunoștințe în mintea îngustă și intuitivă a elevilor. Catehezele veche și nouă, catehism cu trei părți subîmpărțiri, liturgică, istorie, din scoala scoartă și pe dinafară, din cari elevul la se alege cu te miri ce, și nimica toată susțin, că materia catehetică, în elementele ei esențiale, nu trebuie exhaustată. Dimpotrivă. Dar cateheza nu se rezumă la atât. Nu trebuie să cuprindă, la loc de frunte, toate practicile religioase, — împărtășiri desăvârșite, drarea activă a fetețelor în reuniunea marșurilor pe voci la liturgie, participarea la toate serviciile divine, organizarea tinerilor atât de scumpe lor, ca apăsarea rugăciunii, cruciada euharistică, ș. a.

FOIȚA „UNIRII"

Zile de bejenie

— amintiri —

Sabin G. Truția

Noapte mohorită și rece, de sfârșit de toamnă. Cu ochii pierduți în întunericul besnă, ascult țărâitul neconținut al picurilor de ploaie și mă lupt cu gândurile. E târziu. Lumea doarme. În tăcerea grea ce mă învăluie, și pe care țărâitul melancolic al ploii o fac și mai apăsătoare, aș vrea să adorm într'un somn lin și odihnitor. Zadarnic însă, căci gândurile nu mă lasă. În sufletul meu, dornic de liniște și pace, amintirile trecutului recent se dapănă ca într'un caleidoscop viu, triste și mohorâte, aidoma nopții târzii de sfârșit de toamnă.

Gândurile mele, frunze pe cărare...

Risipite și strivite frunze pe cărare...

Incerc să le alung, dar nu reușesc. Ele ciocănesc mereu, stăruitoare, în cutia creierului meu obosit și, învâlmășindu-se, îmi năpădesc sufletul indioșat, ca un roi de găze înțepătoare.

În pâlăutul obosit al luminei răspândită de o lampă minusculă, năvala gândurilor se domolește. Prin glasul ei tainic, mesciora din

lemn de cireș, tovarășe dragă din zilele bune ale visurilor și dorurilor mele senine, mă cheamă...

Ascult chemarea tainică și, în fumul albăstriu al țigării, gândurile se înșiruie blânde și cuminiți...

Cu privirea suspentată în gol, zăresc în calendele vremii data de 30 August 1940. Fărăndoială, această zi fatală merită să fie scrisă în catalogul zilelor memorabile, menite să însemneze în viața mea de simplu muritor — și în viața altor tovarăși de refugiu și suferință — începutul unui nou capitol.

Eram ocupat cu verificarea conturilor de gestiune, în biroul cooperativei „Izbânda", când mă pomenii cu notarul comunei:

— Gata, frate Sabine: ne-am dus pe „apele Sâmbetii"! anunță notarul palid și așezându-se trudit într'un fotoliu.

— Ce vrei să zici cu asta? întrebai nedumerit și presimțind ceva rău.

— Ne-am dus dracului! — să ți-o spun pe românește — lovi notarul cu pumnul în brațul fotoliului. Arbitrajul dela Viena a hotărât cedarea alor unsprezece județe din Ardeal în stăpânirea Ungariei.

— Ce spui? sării în picioare brusce. Asta nu se poate!

— Parcă ne întreabă pe noi cineva dacă se poate sau nu. Povestea Ardealului s'a terminat! Toată lumea știe această ultimă nou-

tate și tu habar n'ai de ce se petrece în jurul tău. Stai toată ziua cu nasul în regimul faci socoteli, vorba ceea: „Casa arde și se piaptănă".

Il privii uluit. — De unde știi lucrurile acestea?

— Il știu dela șeful gării, iar el mi l-a spus că l'a auzit la radio Budapesta.

— Ei, asta-i! Avui o licărire de neîncredere în Radio Budapesta nu e autentic. Intrigat de zvonurile și o poveste veche. Fărăndoială prin această nouă farsă vor să provoace în sinul populației românești. Înțeleg că se cedeze un teritoriu de cel mult trei milioane de oameni cu condiția „schimbului de populație" just. Dar altmintre, nici o brazdă! Asta și tu ce spunea Ministrul Gîgurtu, fost la Ciucea, cu ocazia parastasului pro memoria lui Octavian Goga: Sau schimbăm populația, sau nimic. Tertium non datur.

Durere însă, câteva minute mai târziu m'am convins că notarul spusese adevărul pur. Hotărîrea dela Viena o lansară posturi de radio, autentice. Posturile acestea întotdeauna — acest eveniment îl anunță postul radio București. Pământul sfânt al Ardealului era sfâșiat în două de sacrilege. Vestea se lăți cu înțeleala unor fantezicii, circulau din gură în gură: Rușii atacat la Prut, lașul e în stăpânirea lor.

imprimă în inima și creierul lor fragede momente ce nu se uită și le dă predispoziții pe viața 'ntreagă. Trebuesc elevii angajați, cu o pulsație vie caracteristică lor, în campania de redresare spirituală a parohiei. Linia clară de urmat: instrucție temeinică și, simultan, altoirea în evlavie a inimilor candidă și primitoare.

Fără partea educativă, învățarea manualelor, fie cât de multe și cu amănunte, și fie pân' la complecta memorizare rămâne, în majoritatea cazurilor, din punct de vedere a rezultatului practic, un înspăimântător zero.

Acest vast program catehetic, de educație și instrucție temeinică, nu-l vom înfăptui însă niciodată cu ajutorul vitezei, sau al fărâmițării. Va veni curând oboseala și dezertarea și pentru catehet și pentru elev. La sate, — ele formează greul! — avem în majoritatea cazurilor, ore de cateheză deodată cu șapte clase și 50-70 elevi. În cazuri mai rare cu 3-4 clase cu tot atâția elevi. Pentru aceștia aveam înainte: Micul catehism pentru cl. I-II; catehism pentru cl. III-VII, biblie (alternativ: un an vechiul, alt an noul testament) la cl. III-IV. Și tot alternativ Liturgica și Istoria bisericească pentru clasele supra-primare. Dar materia fundamentală era una: catehism dela cl. I la a VII-a. Celelalte, materii secundare, se intercalau ca variație recreatorie sub formă de povestiri reconfortante. Și se putea învăța! Catehismul pururea în linia primă de atac, susținut cu sistemul păr. Brînzeu, de întrebări și răspunsuri scurte, pătrundea pe încetul, dar sigur, în mintea elevilor chiar cu unele amănunte apologetice subtile. Era o singură materie, o singură lecție ce se desvolta, creștea în amănunte dela o clasă la alta, pân' la vâjgani de 16 ani din a șaptea. Ca izvorul curat ce curgând liniștit crește pân' la plenitudinea forței. Astfel în o oră, o oră și jumătate, puteai desvolta pe 'ndelete lecția catehismului, ilustrată cu tot ce vrei: icoane din biblie, evenimente din istorie sau incursiuni sugestive în liturgică. Și-ți rămânea timp și pentru dexterități: cântece, etc.!

Dar ne-a fost dat, se vede, să ne molipsim și noi de mentalitatea mireneștii programe analitice pân' la complecta fărâmițare și atomizare. În fața unui bloc de elevi, una în joacă, una în cugete și simțiri, să învățăm cu iuteală amețitorul caleidoscop, până la tâmpenie. Atenți! cl. I-a: Ingeri; cl. II-a: potopul; cl. III-a: Turnul babilonului, cl. IV: învierea morților; cl. V-a: porunca V-a; cl. VI-a șapte taine și liturgica; cl. VII-a: credința și istoria. — Pledează catehetul pentru programa analitică pân' la extenuare, iar elevii... bătă! Ne-au sosit cu acceleratu', manuale șapte pentru șapte clase, plus ordinu' ca nici un elev să nu rămână fără carte. Cumpere elevii, șapte cărți în șapte ani, cumpere biserica, ori de nu cumpere catehetul, din buzunar! Mă rog, toți elevii au cărți. S'a făcut. — Dar noi acum ce să facem?!

S'a descurca fiecare cum va putea cu șapte lecții în o oră. Eu unul însă voi face altfel. Voi colecționa cele șapte manuale din cele șapte clase. Le voi aranja frumos în biserică spre vânzare credincioșilor cu 80 % reducere și voi cumpăra — și din buzunarul meu gol! — de unde voi afla, vechia ediție înmormântată vie a catehismului păr. Brînzeu, un manual pentru toate clasele. 40-50 exemplare, și chestiunea manualelor e aranjată pe 8-10 ani. Pentru celelalte materii existau manuale aparte și exista, mai ales, posibilitatea de a-i învăța și fără manual. Căci, socot eu, tot mai bine e să nu aibă elevul manual, dar să aibă cunoștințele, decât cu șapte manuale fără a ști ceva din ele. Iar timpul ce-l voi cruța cu economisirea celor 3-4 lecții superflue, ba chiar dăunătoare, îl voi folosi comod, fără repezișuri — pentru satisfacerea altor lipse sufletești ale elevilor.

Reverendisimul Autor ar servi cateheza și pe noi să reediteze, vechea ediție pentru cl. III-VII, intercalând, unde trebuie, puțină istorie și liturgică. Altfel, reeditând manualul nou, epuizat cl IV, cu credința, poruncile și tainele simțitor reduse față de ediția veche, își va concura singur celelalte manuale cari s'ar colbăi în rafturi și se va reduce, contra

prevederilor Comisiunii catehetice, materialul la manualul clasei a IV-a. Insamnă ceva epuizarea atât de repede tocmai a acestui manual!

Adaog că toate celelalte manuale sunt la înălțime, — dar n'avem ce face cu ele.

Nouă, la sate, ne trebuie numai o carte. Bunișoară și... ieftină.

Am scris această elegie pentru toți confrății cari au pe cap de patru ori pe săptămână 80 elevi și șapte manuale.

Și dacă avem dreptate, — și avem! — rămâne să ne orientăm după calendar câtă vreme va trece până ni-se va împlini legitima dorință.

Pr. Ioan Borza

Datoria ceasului de față. Dumineca trecută, lângă mormântul *Eroului Necunoscut*, în Capitala Țării, a avut loc o impresionantă *adunare a foștilor luptători*, în frunte cu d. General *Ion Antonescu*, Conducătorul Statului Român, și d. Gen. Gh. Băgulescu. Printre reprezentanții celor 24 asociații de-ale făuritorilor României Mari, erau mulți și dintre cei ce alcătuiseră, acum 22 de ani, Gărzile Naționale Române din Ardeal, — sâmburele Armatei Naționale Ardelenice Române, care a pregătit ziua de 1 Decembrie 1918. Cu acest prilej d. gen. Ion Antonescu a rostit un vibrant discurs ce a electrizat lumea ascultătorilor, dând loc la încredințări violente în tabăra celor cari nu pot suferi cuvinte cu temeiu ca acelea. Am numit tabăra maghiară și presa ei. — Reținem din acel discurs înălțător:

„Fiecare popor are drepturile și îndatoririle sale.

Să se respecte drepturile noastre și ale fraților noștri, aflați azi în afara granițelor noastre, după cum noi respectăm pe ale străinilor, rămași în interiorul granițelor noastre. — Mai puțin decât atâta nu ni-se poate pretinde, și mai mult decât atâta nu putem să dăm.

Sunt acuzat că nu primesc o mână de prietenie care mi-se întinde.

Cum puteam primi o astfel de mână,

găria e tixită cu trupe italiene. Atacul la graniță a început...

Piața frunțasei comune Ciucea era plină de lume. Peronul gării era un furnicar. Ofițeri, intelectuali, soldați, țărani, elevi de școală și femei, discutau cu toții, agitați, unii tâlmăcind evenimentele și noutățile zilei, după cum li tăia capul, iar alții întrebând de amănunte. Ori încotro îți întorceai privirea iscoditoare, nu vedeai altceva decât fețe speriate, stacojii și ochi înlăcrimați. Ungurii sigur că jubilau, dar bine înțeles că stând retrași în locuințele lor.

În haosul acesta ne pomenirăm cu altă noutate: Armata română refuză să părăsească pozițiile. Fortificațiile noastre sunt „brâu de loc“. Din pământul Ardealului nu se cedează „nici o brează!“ Armata va fi la înălțime...

Așa ne asigurau toți ofițerii garnizoanei Ciucea, în frunte cu comandantul lor, un maior distins și însuflețit.

— Bine, d-le maior — spune alternativ medicul circumscripției — dacă ordinul venit de sus prevede ca armata să se retragă, cine și cum va rezista ocupației streine?

Maiorul făcu un gest vag. Ar fi vrut să răspundă, dar nu-i îngăduia situația de ofițer superior. Ne lămuri în schimb simpaticul locotenent Cristescu:

— Fii liniștit, doctore. Avem generali destui cari să refuze acest ordin și să opună

rezistență până la ultima picătură de sânge. Prin propriile mele mijloace de a pătrunde în tainele viitorului, prevăd că România se găsește în pragul unor mari evenimente. Regimul actual se va prăbuși în timp de câteva zile. Ba nu-i exclus ca acest „eveniment“ să se întâmple în curs de câteva ore. De-odată cu această prăbușire, se va schimba situația. Arbitrajul dela Viena va fi declarat nul, iar pretenziunilor revizioniste le vom răspunde cu spada și prin glasul tunurilor.

Aceste asigurări erau ca olicărire de lumină în bezna unei nopți furtunoase.

Seara luarăm o masă comună la popota ofițerilor. Poftă de mâncare însă nu avea nimeni.

Următoarele trei zile se scurseră într-o agitație crescândă. Armata începea să se retragă, părăsind pozițiile fortificate. La o eventuală rezistență nu mai conta nimeni.

În seara zilei de întâi Septemvie, toți intelectualii români, membrii fără excepție — ai căminului cultural „Octavian Goga“, am fost invitați din partea d-nei Veturia, văduva marelui poet, la castel. Firește, ne-am prezentat cu toții, bătrâni și tineri, de ambe sexe.

— Am înțeles — ne spuse stăpâna căsiii, după ce luarăm loc în vasta bibliotecă a castelului — că v'ați pierdut cu toții capul și vreți să vă refugiați. Asta nu se face. Sau vreți poate să mă lăsați singură? Căci să o știți:

eu nu plec nicăiri. Locul meu este lângă mormântul lui Tavi. Iar d-voastră, și voi dragii mei, de ce să plecați? Noi românii am fost, suntem și vom fi, stăpâni pentru totdeauna pe aceste meleaguri. Arbitrajul dela Viena, deși fatal pentru ființa statului român, celor rămași în teritorul cedat Ungariei le garantează toate drepturile și deplină libertate.

— Garanții cari nu vor fi respectate — interveni un ofițer din garnizoana Ciucea. — Să mă ierți, d-nă, dar asta e părerea mea. Li cunosc pe unguri și știu cât valorează garanțiile lor.

— Dar bine, d-le locotenent — li replică d-na Veturia — noi nu avem nevoie de garanțiile ungarilor. Drepturile noastre și libera desvoltare ca neam, ni le garantează axa Roma-Berlin.

— M-da... — Imi șopti la ureche doctorul Niculiță — ungurul te bate la tine în casă, iar cei dela „axă“ îți stau de strajă la poartă. — Merci!

Privirea d-nei Goga se opri asupra tatălui meu, căutând par'că o salvare și întrebă:

— D-ta, părinte protopop, ce ai hotărât?

— Eu rămân! fu răspunsul prompt. Cu cei șeptezeci și opt de ani ai mei nu mă pot aventura la pribegii. Am suferit mult din partea ungarilor. Cu ocazia intrării României în războiu, în anul 1916, am fost mulțat și mai apoi internat la Veperd. Dar rămân pe

când ea era întinsă peste cadavre de frați și schingiuri de nevinovați?

De îndată ce va înceta sistemul, mâna va fi primită. — Cer însă, să fie loială, după cum loială va fi a noastră.

Ori cine poate fi dinainte sigur de aceasta, fiindcă noi purtăm cavalerismul în suflet, și nu vom ofensa civilizația nici în viitor, după cum n'am ofensat-o nici în trecut. Cu această nădejde o să închei orice polemică.

La orice atacuri viitoare voi răspunde, eu și întreg poporul, cu tăcerea și cu liniștea nebruită, pe care și el și eu am păstrat-o în trecut, pe vremuri de furtună. Aceasta nu mă va putea împiedeca însă, cât voi fi în viață și când voi fi pe creasta Carpaților, pământ din pământul strămoșilor mei, să sufăr cu cei ce sunt în suferință, și să nu uit pe cei ce nu pot și nu trebuie să-i uit.

Ceeace a făcut întotdeauna fala poporului nostru, a fost puterea cu care și-a stăpânit destinul în ceasurile de grea cumpănă și în frământările de restriște.

De pretutindeni, după un vifor de nădejde, după o luptă sbuciumată, răzbate azi în cugete voința de unire și de reconstrucție.

Aceasta este datoria ceasului de față.

Lăsând la o parte tot ce ne-a despărțit. Amuțind în noi orice ură și orice frământare. Intinzând pe întregul cuprins al țării voința neînduplecată de muncă, de ordine, de zidire. Să ne călim voințele, să ne unim conștiința și să purcedem fără zăbavă, la muncă.

Din trupul sfărâmat, din granițe zdrobite din inimi sbuciumate, să facem o țară nouă, să creăm un nou suflet. — Muncind, putem turna în formă nouă o viață veche.

Murillo revine în Spania. Adecă una din nepieritoare creații ale acestui geniu al penelului: tabloul „Imaculata Concepție“, dus de Napoleon la Paris, unde a stat în Muzeul Louvre mai bine de o sută de ani. Acum însă, în urma unui acord de schimburi încheiat între Franța și Spania, această capodoperă a fost restituită Spaniei, peste frontiera căreia a și fost trecută la începutul lunii acesteia.

loc, cu orice risc. De alt ninteri — elătină din cap cu tristețea — pentru mine moartea ar fi o salvare.

— Ei, nu! se înduioșă stăpâna castelului. — D-ta trebuie să mai trăești. Ești voinic încă, și servești în biserică așa de frumos! Imi place să cred că și părintele Sabin rămâne cu noi.

— Da, d-nă, sunt hotărît să rămân! Datoria păstorului este să stea alături de turmă și în bine și în rău. Prea ar fi dureros să-mi părăsesc credincioșii tocmai în momentele cele mai grele și când au nevoie de cele mai multe mângăieri.

— Atunci suntem înțeleși. Părintele bătrân rămâne. Părintele Sabin la fel. Părintele Benția așisderea.

— Pardon! Eu nu rămân! tresări fratele Ion. Să mă iertați, d-nă, dar n'aș rămâne, pentru tot bunul lumii!

— De ce? — păru nedumerită d-na Veturia.

— Imi am motivele mele, cari mă îndeamnă să plec.

— Dar cum vom termina noi edificarea bisericii ortodoxe?

— O veți termina d-voastră. Bani să fie! Eu nu mă gândesc acum la edificări de biserică.

Deși eram deprimați cu toții, nu ne puturăm reține un zâmbet. O fi având dreptate fratele Ion. Ungurii nu prea îl aveau la inimă.

— Eu sper — avu d-na Goga o licărire

Știri mărunte

Conferințe religioase. Reuniunea „Sf. Maria“ a Femeilor Române Unite din Sibiu, sub președ. dnei *Pulcheria Șmigelschi*, s'a îngrijit de aranjarea unei serii de conferințe religioase în acest post al Crăciunului. Inceputul l-a făcut păr. *Ion Isaicu*, vorbind despre: Menirea mamei în familie și societate. A doua conferință a fost cea a păr. *Antoni Pop*: „Fecioara Maria — modelul mamelor creștine“. Al treilea cuvântător e păr. *Ion Agârbiceanu*, canonicul clujan și scriitorul distins, aflător aci.

Reuniune harnică. Am numit „Reuniunea Femeilor Române Unite“ din Zlatna, în frunte cu venerabila matronă *Elena Albin*. Dumineca trecută această Reuniune și-a ținut *adunarea anuală*, pe care a deschis-o, printr'o cuvântare biue cumpănită, dna *Victoria Bogdan*, vicepreș. Reuniunii, în locul dnei E. Albin, suferindă. Din raportul cetit de d. *Iuliu Albin* s'a văzut că organizația aceasta religioasă caritativă-socială, pe lângă grija permanentă ce o poartă de împodobirea bisericii, adună și jertfește mii grele pentru ajutorarea săracilor cu lemne de foc, hrană și îmbrăcăminte. În toamna aceasta, la un *ceaiu al carității*, a strâns peste 15.000 Lei, iar în seara zilei adunării anuale alte șase mii, tot la un asemenea ceaiu, în familia d. *Ovidiu Albin*. — În cadrele adunării păr. *Dr. Eugen Popa*, prof. de teologie în Blaj, a ținut o conferință despre „Adevăratul spirit al carității creștine“, iar păr. *Dumitru Neda*, redactorul nostru, o cuvântare ocazională.

Locale. Dumineca viitoare, cea de înaintea Nașterii Domnului, va predica în catedrală păr. *Teodor Megieșanu*, profesor la Școala Normală de Băieți.

— Cu concursul Orchestrei Simfonice a Bazei Aeriene Nr. 2 din Mediaș, și a dd. profesori de muzică C. Cherebeșiu și Dr. Toduța, harnica Reuniune a Femeilor Române Unite din Blaj, care are în fruntea sa pe dna *Emilia Hopârteanu*, a aranjat Dumineca trecută un

de nădejde — că județul Cluj va fi retrocedat României. Dacă nu județul întreg, dar în tot cazul o parte în care va cădea și comuna noastră. Am promisiuni că se va încerca totul în privința aceasta. Hitler ținea mult la Tavi. Granița ar trece pe la „Dealul Craiului“ spre „Meseș“.

Vis și amăgire! Ce interes mai putea să prezinte pentru „axă“ bardul care își dormea somnul fără vise în cavoul de lângă castelul din Ciucea? Morții nu contează. Lumea merge înainte, cu aspectul ei obișnuit. Viața palpită mai departe, în ritmul ei de totdeauna. Prietenie, promisiuni, — minciuni convenționale.

După plecarea noastră delă castel, discuțiile asupra evenimentelor continuă până târziu în noapte. Părerile erau diferite. Unii erau decisi să rămână. Alții erau încă nehotărâți. Ar fi rămas pe loc, fiind legați de glie prin gospodăriile lor, dar îi ispitesc și gândul plecării spre țara libertății. Luptă grea între materie și suflet. Cei mai mulți însă voiau să plece, cât mai curând posibil, vorba doctorului Niculiță: „Să știi că voi lustrui ghetete pe străzi la Sibiu, Craiova, sau București, oriunde, dar nu rămân sub dominație streină, pentru tot bunul lumii“.

Cu toate insistențele familiei mele de-a ne refugia și noi, eu stăruiam în hotărârea de a rămâne pe loc.

În noaptea aceea n'am putut închide

Tipografia Seminarului Blaj

concert simfonic pentru refugiați, în sala tivă a liceului de băieți „Sf. Vasile cel Mare“ asistați lume multă și aleasă.

Instigatorii la rebeliune militară D fi pedepsiți cu moartea. Asemenea și celor câtorii de răzmirițe cu caracter militar. Principarea, cu știința și voința, la acte de muncă celor de mai sus, se pedepsesc cu muncă nică pe viață. Delicetele acestea se judecă 24 ore dela sesizare și se execută la zece dela pronunțarea osândeii. — Așa sună decretul-lege din 5 Decembrie c., publicat în „Monitorul Oficial“.

Crăciunul latin în vremuri anormale. Luând în socotință că sunt țări în care, în teia, stângerea luminilor e obligatorie, în derea apărării pasive, Sf. Părinte a dat, pr'un „Motu Proprio“, autorizație tuturor bisericilor din teritoriile în cauză, să savârșiasc după amiaza zilei de 24 Decembrie c. trei sfinte liturghii ce se obișnuia să fie savârșite după miezul nopții Nașterii Sfinte. Singura condiție ce s'a pus este aceea ca sf. slujbă religioasă să se termine înainte de ora fixată pentru stingerea luminilor.

Patriarhul Ierusalimului sub periculoasă militară. Amăsurat unei telegrame din Ierusalim, publicată de ziare, Msgr. *Luigi Besicovich*, patriarhul latin al Ierusalimului, pe baza unui ordin al autorităților britanice reținut în palatul patriarhiei care-i păzesc soldați englezi. Toate comunicațiile sale cu alte persoane sunt controlate. Asta pentru că Patriarhul s'ar fi opus unor tendințe ale administrației britanice în Palestina, pe care dădea le scoale a fi potrivnice caracterului sacru al Ierusalimului și poziției creștinilor în Palestina.

Pedeapsă în perspectivă. Prin decret-lege al Ministerului Justiției s'a hotărât: Naționalitatea română poate fi reținută de către România care, locuind în străinătate, se găsește vinovat de un fapt potrivit caracterului său de fidelitate față de țară, sau prin care va fi în interesul Statului român, ori micșorează bazele renume și prestigiu al României. — Asemenea pedeapsă poate fi confiscată întreaga avere mobilă și imobilă a celui vinovat de păcatul posedării

ochii. Soția mea și fetița mai mărișoară conțineau din plâns. Băiețușul, elev în clasa a patra liceală, privea dârz în lumina becului electric. Două fetițe bucălaie dormeau liniștite, vorbind prin somn cu păpușile lor. Prea micuțe încă pentru a-și putea da seama de ceeace se petrecea în lumea tristei realități. Eu, trântit în așternut, răsfoiam un ziar. Tot ce citeam, nu înțelegeam nimic. Gândurile mele se rătăceau aiurea. Imi simțeam sufletul și pustiu.

În liniștea nopții târzii se auzi un zgomot prelung, care se potența treptat. După câțiva clipe, pe șoseaua asfaltată din fața locului mele începură să se strecoare vehiculele motorizate. Un șir nesfârșit de camioane încărcate cu soldați, cari trăgeau după ei tunuri de mare calibru și alte „mașini de război“.

— Se retrage armata... vorbi soția mea cu glas întrerupt de suspine.

Glasul ei mi se păru venit de pe o altă tărâmură. Imi simții inima strânsă ca în clește, iar buzele mele crispate de durere începură să mișcarea în tremur:

— Da; se retrage...

— Și toată lumea se refugiază, noi rămânem...

Zorile zilei mă găsiră stând de-a dreapta cu fruntea răzimată de geamul dinspre stradă

(Va urma)